

atMegvetette-e Camus a hőseket?

A heroikus életfelfogás magasztalása vagy éppen sárba tiprása előtt fontos megjegyezni, hogy a kiindulópontként szolgáló idézet nem Albert Camus, az író, hanem egy Camus-regényhős véleménye. Maga Camus ugyanis sok tekintetben éppen az ellenkezőjét képviselte annak, mint amit ez a hőse deklarált. Amikor az még veszélyes dolognak számított, illegális kommunista volt, ha úgy tetszik, hős, majd amikor a francia értelmiségiek nagy része is kommunista lett, hősiessé szakított a sztálinizmussal és az egész moszkovita mozgalommal, amiért kiközösítették. Hősiesség kiállás volt tőle az is, amikor progresszív társai közül egyedüliként emelt szót az 56-os magyar forradalom mellett, egyben a Szovjetunió ellen.

A hősiesség kérdése is valószínűleg azért foglalkoztatta, mert kora, a XX. század **elejének közepének** értelmisége, pontosabban annak meghatározó része a haladás és a szabadság nevében a gyilkos kommunista diktatúra szolgálatába állt, gyakran a szó legkonkrétabb értelmében.

Camus egzisztencialista filozófusként aránylag hamar túllépett ezen. "Ha már maga is létezés is borzalmas és abszurd, ne nehezítsük tovább fanatizmussal és mások értelmetlen egzecírozásával" - gondolhatta. Az egzisztencialisták szerint ugyanis a lét az **isten (-3)** nélküli, abszurd világban akkora teher, hogy napról napra túlélni önmagában is hősiesség cselekedet.

Camus ösztönös idegenkedését a fanatizmustól persze az is okozhatta, hogy híresen szép férfi volt, akiért korabeli beszámolók szerint a nők és a férfiak is rajongtak. Ősi, már-már közhelyes emberi tapasztalat, hogy akinek van elég önkéntes szexpartner, az kevésbé válik eszmék rabjává. Kiváló példák erre a katolikus papok.

Mivel hősnek lenni mindig menőbb, mint látszatra meghunyászkodó, köznapi embernek, az irodalom történetén átsöpörve sokkal több hősiesség irodalmi alakot **találunk**, különösen a XX. század előtti időkben. Különösen sokat **találunk** **(szóismétlés)** a költők között, olyan költőket, akinek a személyisége és az életműve emiatt is szinte egyé vált, például Petőfi Sándort vagy Lord Byront. Talán nem véletlen, hogy mindketten fiatalon, a harcmezőn haltak meg, **Byron (-2)** ráadásul ezen belül is betegségben **(tehát nem harcmezőn!)**.

A hősiességtől való elfordulást erősítette, hogy a XX. század előtt **nem igazán** **(anglicizmus)** létezett olyan nagy eszme, amiért jóindulatú emberek - köztük írók - tömege lelkesedett volna, hogy aztán milliókat öljenek meg aljas módon ugyanennek az eszmének a nevében. **a kereszténység pl.? (kereszties háborúk, inkvizíció); a francia forradalom?**

Ennek a hangulatnak a klasszikus antihőse például John, Aldous Huxley Szép, új világ című regényéből. John fellázad a genetikai beavatkozásokkal, **(-1)** központilag irányított, az egyén sorsát születésétől megszabó rend ellen, hiába

érzi magát jól benne az emberek többsége, aztán rájön, hogy semmi értelme, és öngyilkos lesz.

Más típusú antihősök Ottlik Géza Iskola a határon című regényének két főhőse, az elbeszélő Both Benedek és barátja, Medve Gábor, a két katonaiskolai osztálytárs. Bébé hamarabb, Medve valamivel később jön rá arra, hogy hősködni lehet, csak semmi értelme, az ember a privát szabadságát magában tudja megteremteni. Ennek a szellemi folyamatnak a szimbolikus összefoglalása az a jelenet, amikor Medve megszökik, majd saját elhatározásából visszamegy az iskolába, már más emberként.

A hősiesség egyik legnagyobb kritikusa a magyar irodalomban Kosztolányi Dezső volt, egyik legnagyobb antihőse pedig Esti Kornél. "Tudjuk mi rég, mily könnyű / mit mondanak nehéznek / és mily nehéz a könnyű / mit a medvék lenéznek" - dalolja Esti. Ha belegondolunk, szinte szó szerint arra gondol, mint Camus fent idézett hőse. Komolykodni, világfordító eszmékben hinni és hőssé válni a maga módján könnyű, mert ahhoz gondolkozni nem kell, csak vakmerően menni előre. Nap mint nap normálisnak maradni sokkal komolyabb feladat, igazi nemes antihőshöz illő.

Végül azt sem feledjük, hogy Kosztolányi szintén megrázóan jóképű férfi volt, így **neki a lét abszurdításával vívandó napi harc se volt a poklok pokla**. (ezt tudjuk, hogy így van? honnan?) Ezzel persze a világot sem akarom azt sugallni, hogy a rondák fanatikusok, és imádják a hősöket, a szépek meg ellenkezőleg. Ott van például a jóvágású Jókai Mór, aki emberfeletti hősök életre keltéséből vett óriási villát a **Szabadság**-hegyen (ez lett volna a hegy neve Jókai korában? és ma?).

A feladat legalább három irodalmi alak magatartásának bemutatását kéri – a dolgozat említ is hármat, de a hősök tetteinek értelmezése csupán felszínesen, néhány mondatban történik. Az írás elkalandozik, és nem érvel következetesen. Az egyik bekezdésben azt állítja, hogy a XX. sz. előtt volt sokkal több ilyen alak (Petőfi stb.), majd a következő bekezdésben ennek épp az ellenkezőjét írja. Végül is lezáratlan marad a szöveg, és egy gyenge poén kedvéért lemond a szerző a konklúzió levonásáról.

Tartalom: 16/20

Az írásmű lényegében tartja magát a tételben megjelölt kérdéshez (szemponthoz, problémához, összefüggéshez).

Dolgozatában váltakoznak a témához tartozó gondolatok és a témától eltérítő kijelentések.

A kifejtés tárgyi elemei (pl. fogalmak, utalások, példák) zömükben helytállóak.

Az írásmű mégsem tükrözi írója kellő mélységű és részletességű tudását az adott témáról, ezért nem elég meggyőző. Előfordulhat egy-két fogalmi, tárgyi félreértés.

Az érvek nem mindig támasztják alá kellő mértékben az állításokat, azok nem elég világosak és/vagy értelmesek.

Szerkezet: 14/20

Az írásmű minden fontos részt (felvezetés, kifejtés, lezárás) tartalmaz, de azok aránya, egyensúlya helyenként megbillen (pl. túl hosszú bevezetés, túl rövid, jelentéktelen befejezés).

A felépítés olykor következetlen, a gondolatmenetet helyenként indokolatlan váltások, kitérők jellemzik, nem mindig elég világos a részek közötti összefüggés (pl. előfordul a nyelvi kapcsolóelemek kisebb bizonytalansága).

A vizsgázó nem fektet elég hangsúlyt arra, hogy a fontos dolgokat kiemelje, elválassza a kevésbé lényegesektől (pl. az olvasó szerkezeti hiányt érzékel vagy a szöveg néhány bekezdése akár elhagyható).

Nyelvi minőség: 19/20

Az írásmű nyelvi, stiláris regisztere, hangvétele egészében megfelel a témának, a vizsgahelyzetnek, a személyes véleménynyilvánításnak.

Írója egyértelműen, folyékonyan, gördülékenyen fogalmaz. Az írásmű külön értéke az egyéni hangvétel, élvezetes, leleményes stílus.

A mondatfajták (tartalmi és szerkezet szempontból is) kellő változatossággal szerepelnek az írásműben.

A szókincs szabatos, pontos, a stílus kifejező. A szóhasználat választékossága lehetővé teszi az értelmes gondolatközlést.

helyesírás: 6 hibapont (osztva kettővel) : -3

49-3= 46 pont

Az írásbeli összeredménye: 46 + 36 = 82 %